

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Lipov 199, okres Hodonín

Adresa: 696 72 Lipov 199

Identifikátor školy: 600 115 933

Termín konání orientační inspekce: 23. – 25. duben 2003

Čj.:	122 402/03-5094
Signatura:	ol7cw106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Lipov 199, okres Hodonín sdružuje základní školu (dále ZŠ), školní družinu (dále ŠD) a školní jídelnu (která nebyla předmětem inspekční činnosti). V devíti třídách se vzdělává celkem 195 žáků, z toho na 1. stupni v pěti třídách 88 a na 2. stupni ve čtyřech třídách 107 žáků. Škola realizuje vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2 ve všech třídách a ročnících. Školní družina má kapacitu 25 žáků a školní jídelna 400 jídel.

Zřizovatelem školy, která je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací, je Obec Lipov se sídlem v Lipově č. p. 182, PSČ 696 72.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve školní družině a ve vybraných předmětech na 1. a 2. stupni ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
2. materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve školní družině a v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
3. průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve školní družině a ve vybraných předmětech na 1. stupni základní školy (český jazyk, matematika, vlastivěda a prvouka) a na 2. stupni základní školy (český, anglický a německý jazyk, dějepis, chemie a fyzika).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek se vztahuje pouze k předmětu inspekce, tedy k těm vyučovacím předmětům, v nichž probíhaly hospitace. Vedení školy vytváří pro pracovníky školy takové podmínky, aby byl její pedagogický sbor stabilizovaný a aby bylo využito odbornosti jeho členů při tvorbě jednotlivých úvazků optimálně, dle možností a složení pedagogického sboru. Výsledně tedy byly některé hospitované hodiny vyučovány neaprobovaně. Dva vyučující splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pouze částečně a dva byly pro danou výuku nekvalifikované.

Při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů využívá ředitel školy své poradní orgány, kterými jsou především pedagogická rada a zástupce ředitele školy. Koncepce školy zpracována není, ve své činnosti vychází ředitel z rámcového ročního plánu práce, který je dále členěn do kratších časových úseků. Jednotlivé úkoly jsou pracovníkům školy sdělovány prostřednictvím informačních nástěnek v obou sborovnách (pro 1. i 2. stupeň ZŠ) a ústně při každodenním kontaktu.

Vedení a motivování pracovníků ředitelem školy vychází z jeho představy spokojeného učitele, a proto se snaží o vytváření prostředí klidné atmosféry a vstřícných kolegiálních vztahů. K motivaci pracovníků přispívá také možnost jejich dalšího vzdělávání, které není organizováno dle vypracovaného plánu, ale probíhá pouze na základě nabídky vzdělávání, požadavků jednotlivých pracovníků a finančních možností školy. Stanovování nadtarifních složek platu probíhá podle předem známých kritérií, definovaných *Vnitřním platovým předpisem zaměstnanců školy*.

Organizační struktura školy, formy a metody práce, práva a povinnosti pracovníků vyplývají z *Organizačního řádu školy*. Ten rámcově určuje jejich kompetence i funkční členění školy. Její chod usměrňuje *Vnitřní řád ZŠ* a *Vnitřní režim pro pedagogické pracovníky*. Zásady klasifikace prospěchu a chování vymezuje *Vnitřní klasifikační řád*. Pravidla v nich stanovená jsou v souladu s příslušnou právní normou.

Plán kontrolní činnosti vypracován není, kontrola probíhá průběžně a nejsou o ní prováděny záznamy. V třídních knihách nejsou zaznamenány žádné hospitace a v tomto školním roce také žádné neproběhly.

Vnitřní informační systém je založen na několika nástěnkách pro učitele i žáky školy, využívání školního rozhlasu, případně oběžnicích. Důležité informace jsou žákům předávány okamžitě třídními učiteli, pracovníkům školy na pedagogických nebo operativních poradách. Rodiče žáků jsou informováni prostřednictvím žákovských knížek, ty jsou však vedeny nedůsledně a nejsou v nich uváděny všechny známky pravidelně. Další informace získávají rodiče na pravidelných třídních schůzkách, konaných čtvrtletně po pedagogických poradách. Zástupci rodičů žáků z jednotlivých tříd (třídní důvěrníci) vytvářejí výbor, který stanovuje rodičovský příspěvek a rozhoduje o jeho čerpání prostřednictvím veřejně prospěšné společnosti *Veřejnost škole*. Školská a kulturní komise obce a ve velké míře také učitelé i žáci přispívají svými články do periodika obecního úřadu *Lipovské lístky*. Důležité informace ze školy přináší také místní rozhlas.

Všichni pedagogové jsou přístupni osobním jednáním s rodiči žáků školy na základě individuální domluvy. Informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, jsou poskytovány.

Personální podmínky výchovy a vzdělávání umožňují realizovat požadavky dané schválenými učebními dokumenty a jsou hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

První školní budova se připomíná už v roce 1769 a nejstarší část školy byla postavena v roce 1896. Do současné doby prošla řadou úprav a rekonstrukcí. Dnes tvoří školní komplex propojené budovy se samostatnou tělocvičnou v prostoru školního dvora, kde se také nachází polyfunkční školní hřiště.

Následující hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy je vztaženo pouze k předmětu inspekce.

Jednotlivé třídy obou stupňů jsou umístěny ve svých kmenových učebnách, vybavených standardním žákovským nábytkem, informačními nástěnkami, jsou světlé, dostatečně prostorné a pěkně vyzdobené různými výtvarnými pracemi žáků. Pro výuku přírodovědných předmětů slouží odborná učebna přírodopisu a zeměpisu, vybavená základní audiovizuální technikou (televizor a videopřehrávač), mapami a řadou názorných pomůcek. K ní patří kabinet, sloužící spíše jako sklad dalších, zčásti též vyřazených pomůcek a minerálů, které jsou uloženy značně neuspořádaně a při výuce zjevně nejsou využívány. Odborná učebna chemie a fyziky působí rovněž značně opotřebovaně, některé používané názorniny jsou zastaralé stejně jako systém elektrického rozvodu a zdroje. Je propojena s kabinetem, sloužícím jako skladiště různých pomůcek, laboratorního skla a chemikálií v poněkud méně uspořádaném stavu. Počítačová učebna je vybavena sedmi počítači získanými v rámci projektu Internet do škol a několika dalšími zastaralými typy PC. Je vyzdobena řadou nástěnných názorných tabulí pro výuku informatiky, ale také pro výuku angličtiny a němčiny, která je zde částečně realizována. Výuka

hudební výchovy probíhá v hudebně, v níž je využíván cimbál a řada dalších hudebních nástrojů. Je zde také instalován televizor s videopřehrávačem. Pro výuku šití, která je pouze nárazová, je k dispozici samostatná učebna. Učebna cizích jazyků však zřízena není. V přízemí školy je dílna pro výuku pracovních činností, šatny, strojovna a žákovská knihovna. Učitelé obou stupňů využívají dvě sborovny a kabinety.

Úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy je vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu je průměrná.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Realizovaný vzdělávací program Základní škola, č. j. 16 847/96-2, je v souladu se zařazením školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka není v souladu se schválenými učebními plány realizovaného vzdělávacího programu.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov není zcela efektivní a účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni (v českém jazyce, matematice, prvouce a vlastivědě)

Z šesti hospitovaných učitelů pouze jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost částečně ovlivnila výuku, zvláště po stránce didaktické a v přístupu k žákům.

Výuka je plánována v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu školy. Pouze v hodinách matematiky bylo na základě předložených tematických plánů zjištěno, že některé učivo matematiky je probíráno jako rozšiřující - učivo kruh, kružnice ve třetím ročníku (učivo čtvrtého ročníku) a násobení 6 – 9 ve druhém ročníku (učivo třetího ročníku). Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla pečlivá a zajišťovala návaznost na již získané znalosti a dovednosti žáků. Ne vždy však byla dostatečně promyšlená. Stanovené cíle byly zaměřeny na poznávání.

Vstupní motivace byla často opomenuta, vyučující ve většině hodin sdělili žákům pouze cíl či obsah hodiny. Průběžná motivace se objevovala mnohem častěji, učitelé při ní využívali životních zkušeností žáků. Během výuky bylo ověřováno pochopení učiva. Klasifikace ústních i písemných projevů byla převážně objektivní. Kontrolou písemných prací integrovaných žáků však bylo zjištěno, že při jejich zadávání vyučující nepřihlíželi k specifické vývojové poruše učení a hodnotili je stejně jako ostatní žáky. Vyučující nezařazovali do hodin prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. Většina hodin byla ukončena shrnutím probíraného učiva, většinou však chybělo shrnutí aktivity jednotlivých žáků v hodině.

Ve všech hodinách převládala frontální výuka, kterou někteří učitelé doplnili prací ve skupinách, dvojicích, dramatizací či soutěžemi. Zejména v hodinách dvou vyučujících byly skupinové práce na vysoké úrovni. Žáci měli ve skupině rozdělené role, byli zvyklí podílet se společně na vypracování zadaného úkolu. Někteří vyučující si však neuvědomovali potřebu zapojit žáky do výuky aktivně a byli jejich dominantními osobnostmi. Nevěnovali také pozornost žákům integrovaným a žákům se specifickými vývojovými poruchami a nepřipravovali pro ně zvláštní úkoly. V průběhu výuky učitelé střídali činnosti tak, aby vytvořili prostor pro kolektivní i samostatné učení. Čas, který získali zadáním samostatné

práce, však nevyužili k individuálnímu procvičování učiva u žáků, kteří mají s probíranou látkou potíže. Většinou ho věnovali opravě písemných prací.

Podnětnost a estetická úroveň tříd prvního stupně byla na velmi dobré úrovni. Někteří vyučující si vzhledem k prostorným třídám atypicky rozmístili lavice. Kromě jedné třídy jsou ve všech umístěny koberce pro relaxaci žáků. V navštívených hodinách však využity nebyly. Téměř ve všech hodinách se při výuce svítilo, ve většině případů však bezdůvodně. V některých třídách se nedostatečně větralo. Vyučující nezapomínali na relaxaci žáků a vhodně ji v průběhu výuky zařazovali.

Většina vyučujících využívala při výuce pomůcky. Jednalo se hlavně o různé kartičky, pracovní listy, vlastnoručně vyrobené materiály, obrázky, knihy, fólie apod. Pro výuku prvouky zajistila vyučující velké množství pomůcek včetně rostlin, na kterých demonstrovala pokus. Z didaktické techniky byl použit pouze radiomagnetofon v jedné hodině. Škola disponuje dostatečným množstvím ucelených řad učebnic.

V hospitovaných hodinách bylo možné pozorovat pěkné vztahy mezi učiteli a žáky, ale také mezi žáky navzájem, což se projevilo zejména při skupinových pracích. Žáci vyvolaní k tabuli byli některými učiteli vedeni ke zdůvodňování řešení, jiní vyučující jim však neoponechávali dostatečný prostor k vyjádření se k danému problému a žáci tak byli většinu hodiny pasivní.

Celkově byla kvalita vzdělávání a výchovy na prvním stupni hodnocena jako průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni

Český jazyk a literatura a dějepis

Sledované předměty vyučují dvě plně kvalifikované učitelky, jejich aprobovanost se projevila v odbornosti vyučování, méně však v organizačním a metodickém vedení hodin.

Pro oba předměty jsou zpracovány tematické plány, které jsou v souladu s obsahem vymezeným platnými učebními osnovami. V předmětu *český jazyk a literatura* (ČJL) je však porušen učební plán v tom smyslu, že hodinová dotace předmětu *cvičení z českého jazyka* (1 hod. týdně), který je v 6. ročníku zaveden jako nepovinný (navštěvují ho však všichni žáci) a v 7. - 9. ročníku jako volitelný, je přičleněna k týdenní dotaci hodin povinného předmětu ČJL. Tím se zvyšuje počet týdenních hodin předmětu ze 4 na 5. Nepovinný ani volitelný předmět *cvičení z českého jazyka* nemá vymezen obsah, vypracován tematický plán, učivo je provázáno v rámci pěti týdenních hodin. Ty jsou zapisovány jako ostatní povinné předměty v třídní knize, klasifikace je vedena souhrnně, pouze na vysvědčení jsou žáci klasifikováni zvlášť v předmětu *český jazyk a literatura a cvičení z českého jazyka*. Bezprostřední příprava na vyučování byla vcelku pečlivá, vyučující promýšlely zejména obsah učiva a stanovily si kognitivní cíle hodin, rozvojem žákovských kompetencí se však nezabývaly.

Vstupní motivace byla nahrazena ve všech případech sdělením obsahu hodiny, průběžnou motivaci zajišťovala zejména zpětná vazba, někdy také připomenutí mezipředmětových vztahů, vlastních zkušeností žáků a příkladů z praxe. V několika případech se vyskytlo průběžné pozitivní hodnocení aktivity žáků, které mělo rovněž výrazný motivační účinek. Závěrečné shrnutí učiva prováděly učitelky společně se žáky, zhodnocení práce žáků však bylo méně časté. V několika případech závěr zcela chyběl, hodiny končily zvoněním. Pro vzájemné hodnocení žáků ani pro sebehodnocení nebyla ve sledovaných hodinách vytvořena příležitost.

Organizace vyučovacích hodin měla jednotnou strukturu – opakování, výklad učiva, procvičení. Základem byl frontální postup, který byl jen sporadicky doplněn prací ve dvojicích. Při opakování využívaly učitelky různých metod (pětiminutovka, hromadné ústní opakování, zkoušení u tabule, písemné zkoušení několika žáků), snažily se zapojit všechny žáky, ne vždy se jim to však dařilo. Výklad nového učiva v hodinách *dějepisů* měl zpravidla formu monologu, kterému v některých případech předcházela stručný zápis na tabuli. Jeho opisování, popř. diktování do sešitů následovalo po výkladu. Práce s učebnicí byla zařazena spíše jako ilustrace. Žákům tak byly předkládány hotové poznatky a formulace, jejich aktivita se omezila na občasnou jednoslovnou odpověď na otázku. V hodinách *ČJL* se dařilo žáky poněkud více zaměstnat, zadané úkoly řešili písemně do sešitů i na tabuli, takže se jim většinou dostalo okamžité zpětné vazby o správnosti řešení. To však v některých případech nebylo důsledně zdůvodněno, pomalejší žáci nestačili a ztráceli potřebné souvislosti. V žádné ze sledovaných hodin nebyl pozorován individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, třebaže byli ve třídách i žáci navrženi k integraci. Namátkovou kontrolou žakovských sešitů bylo zjištěno, že učitelky neprovádějí jejich pravidelnou kontrolu, četné chyby v zápisech nejsou opravovány, a tak je hodnota zápisů snižována.

Interakce a komunikace ve sledovaných hodinách vyplývala z celkové organizace. Frontální způsob výuky s dominantní rolí učitelek se projevil i jejich dominujícími verbálními aktivitami, žáci neměli příležitost k souvislému vyjádření, vyslovení vlastních názorů, diskusí a vzájemné komunikaci. Otázky zjišťující rozsah vědomostí vyžadovaly zpravidla jednoznačné odpovědi obsahující požadovaná naučená fakta. Jejich zdůvodnění, postoje žáků, výměna názorů se vyskytly jen okrajově. Úroveň vyjadřování učitelek byla velmi dobrá, rovněž žáci jsou vedeni ke spisovnému projevu, i když ne vždy zcela důsledně.

Materiální podpora výuky byla založena především na používání ucelených řad učebnic, jimiž jsou všichni žáci vybaveni. Ty jsou v *českém jazyce* doplňovány dalšími knihami, kopírovanými texty, pracovními listy a fóliemi. V *dějepisě* používají žáci též atlasy, v hodinách nechyběly mapy. V jednom případě byla zařazena videonahrávka.

Psychohygienické zásady byly vcelku dodržovány, třídy jsou prostorné, dobře osvětlené a esteticky vyzdobené. Ve většině z nich jsou i materiály zvyšující podnětnost pro výuku sledovaných předmětů (obrázky spisovatelů, časová přímka, gramatické tabule aj.). Učitelky dbaly na časté větrání, všímaly si projevu únavy u žáků a snažily se je s větším či menším úspěchem eliminovat změnou činnosti nebo přizpůsobením tempa. Cílená relaxace v hodinách zařazena nebyla.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře a v dějepisě byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Anglický a německý jazyk

V době inspekce byla výuka cizích jazyků zajišťována vyučujícími různých nejazykových aprobací, přesto jejich vzdělání splňuje požadavky příslušné právní normy. Jedna vyučující nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost. Tyto skutečnosti měly negativní vliv na kvalitu výuky, protože se při ní zřetelně projevoval nedostatek metodické průpravy vyučujících.

Ve škole nejsou ustaveny předmětové komise a výuka je plánována každým z učitelů individuálně. Její časová dotace je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem, avšak obsah některých hospitovaných hodin zcela neodpovídal požadavkům učebních osnov. Návaznost látky je zajišťována používáním učebnic jedné řady. Rozložení jednotlivých hodin je v rozvrhu rovnoměrné.

Motivace žáků v úvodu hodin byla zcela nevýrazná a ani v jejich průběhu nebyli zaujati zajímavějšími činnostmi. V hodinách chyběly hrové a soutěživé momenty, pouze zpěv v jedné z nich za kytarového doprovodu učitele a čtyř žáků změnil fádni atmosféru v radostnější. Žáci jsou zkoušeni téměř výhradně ze znalosti slovní zásoby, sporadicky zazní slovní spojení nebo celá věta. Výjimečně byli povzbuzováni pochvalou a jejich práce byla jen zřídka ohodnocena. Rovněž tak v závěru hodin nebyl obsah shrnut a zhodnocen, ani žáci k žádnému hodnocení a sebehodnocení nebyli vedeni. Nejistota vyučujících, kteří se více soustředili na vlastní jazykový projev než na vyjadřování žáků, vedla k opomíjení motivačního povzbuzování a hodnocení žáků.

Průběh jednotlivých hodin se příliš nelišil, jejich náplň byla dosti stereotypní a málo záživná. Metodická průprava vyučujících jiným směrem než jazykovým se projevovala v malé nápaditosti a malé pestrosti používaných forem práce. Chybělo častější střídání činností, zbytečně mnoho času bylo věnováno dlouhé četbě a překladu textu. Byla preferována práce s učebnicí a cvičeními.

Žákovská interakce nebyla v hospitovaných hodinách vůbec realizována. Jedenkrát zařazená skupinová práce postrádala smysl, když při ní žáci překládali text z učebnice. Žáci nejsou vedeni k vytváření komunikativních kompetencí. Jsou rozsazeni v řadách za sebou, navzájem na sebe nevidí a nemají tak vytvořeny ani základní psychohygienické podmínky pro jakoukoliv interakci. Komunikace vyučujících se žáky byla vstřícná a jejich organizační pokyny, částečně vedené i v němčině, byly srozumitelné. Vyjadřovali se bezchybně, avšak jejich projev postrádal větší důraznost.

Materiálně byla výuka podpořena pouze učebnicemi, žákovskými sešity a slovníčky. Krátké využití magnetofonové nahrávky k poslechu textu nebylo efektivní, práce s magnetofonem bez počítadla byla zdržována nesnadným hledáním začátku nahrávky. V jedné skupině pracovali žáci také s počítačem, který však při daném zaměstnání pouze suploval nakopírovaný text. U obrazovky se tísnilo více žáků a část z nich ani nepochopila smysl zadání úlohy (ta mohla být náplní jejich samostatné práce s PC při procvičování). Výuka v počítačové učebně sice proběhla u lavic v kruhu, ale ani toto rozsazení žáků nebylo využito k jejich konverzaci. Výzdoba učebny je pestrou směsicí tabulí pro výuku PC a angličtiny, gramatických tabulí, mapy Velké Británie pro výuku angličtiny a žákovských projektů. Její využití je však diskutabilní, když je pobyt žáků v učebně omezen pouze na dobu vyučovací hodiny.

Psychohygienickým podmínkám výuky nebyla věnována potřebná pozornost. Členění hodin, tempo výuky ani absence relaxačních chviliek k jejich zlepšení nepřispěly.

Kvalita vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyce byla pouze vyhovující.

Chemie a fyzika

Výuka obou předmětů byla zajišťována dvěma vyučujícími, jejichž odborná a pedagogická způsobilost pozitivně ovlivnila její průběh. Na všechny hospitované hodiny byli učitelé dobře připraveni.

Pro vlastní výuku nebyli žáci v úvodu žádné z hodin výrazněji motivováni. Jejich pozornost pak v dalším průběhu hodiny zaujal vhodně nastolený problém, jehož řešení měli sami odhalit, vyvolaná zvědavost či provokující otázky. Prováděné chemické pokusy měly u celé třídy žádoucí odezvu, na niž navázala diskuse o pozorovaných jevech a zobecnění získaných poznatků. Motivační byly také fyzikální pokusy a jejich aplikace do praxe. Klasifikované zkoušení neproběhlo v žádné z hodin, ani při frontálním opakování nebyla výrazně hodnocena práce žáků nebo uplatňováno jejich pozitivní posilování. Závěrům žádné

z hodin nebyla věnována dostatečná pozornost, nebylo prováděno jejich shrnutí nebo zhodnocení.

Vyučovací hodiny byly strukturovány tak, aby se při nich uplatňovalo zejména činnostní pojetí výuky a aby žáci mohli projevit svoji zvědavost i kreativitu. Jejich úvod byl obvykle věnován frontálnímu opakování, při němž učitelé zjišťovali úroveň dosažených vědomostí, většinou formou testu. Z vyučovacích metod byl preferován řízený rozhovor, při němž žáci vyvozovali závěry ze sledovaných demonstrací, které pak formou krátkých tezí formulovali do svých sešitů. Propojování chemických a fyzikálních poznatků a životních zkušeností, vliv lidských činností na životní prostředí a dodržování zásad bezpečnosti práce provázelo výuku obou předmětů.

Většina hospitovaných hodin probíhala v odborné učebně chemie a fyziky, zařízené staršími pracovními stoly a dalším nábytkem, v němž je uložena část laboratorního skla a pomůcek. Na stěnách jsou názorné tabule, zastaralý typ periodické soustavy prvků a několik panelů se vzorci sloučenin. Také v přiléhajícím kabinetu je nemálo fyzikálních a chemických pomůcek. Jejich uložení je však značně nesystematické a nevypovídá o jejich častém využívání. Žádná audiovizuální technika nebyla v hospitovaných hodinách využívána. Žáci mají potřebné učebnice, s nimiž v hodinách pracují, své zápisky z nich vedou v sešitech, do nichž také zapisují základní teze, jež jsou jim občas diktovány.

Žákovská interakce byla uplatněna ve skupinové práci při předvádění magnetických siločar. Přes velmi vstřícný přístup vyučujících k žákům, jejich laskavé jednání a jejich zajímavý výklad se většinou dobře nedařilo přivést třídu ke koncentrované spolupráci, hodiny byly provázeny vykřikováním žáků a jejich komentováním různého dění nevhodnými poznámkami. Bylo zřejmé, že žáci nemají dobře ujasněny základní zásady předpokládané komunikace a chování ve škole.

Kvalita vzdělávání ve fyzice a chemii je na průměrné úrovni.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

V současné době škola zjišťuje výsledky vzdělávání vlastními nástroji, především pravidelnými čtvrtletními prověrkami v českém jazyce, matematice a cizích jazycích. Zadáni prověrek připravují jednotliví učitelé, ti také výsledky vyhodnocují. V případě zjištění nedostatků přijímají nápravná opatření. Podrobnou analýzu míry zvládnutí jednotlivých jevů škola neprovádí, stejně jako srovnání s jinými školami v regionu. Od používání komerčních testů škola ustoupila, neboť se jim podle mínění vedení školy neosvědčily.

O kvalitě výsledků nepřímo vypovídá i úspěšnost žáků při přijímacích zkouškách na střední školy, kterou vedení školy sleduje. Soutěží a olympiád se žáci účastní jen v omezené míře, větší zájem mají pouze o sportovní soutěže.

Na prvním stupni ZŠ byla kvalita výuky v jednotlivých třídách odlišná, a to podle zvolených metod práce. Někteří vyučující žáky dostatečně neaktivizovali, takže ti byli převážnou část hodiny pasivní. Naopak jiní vyučující zařadili do výuky aktivizující metody, kterými žáky učili vzájemné komunikaci, rozvoji mezilidských vztahů a schopnosti vystupovat před kolektivem. Nedostatečná byla diferenciací úkolů vzhledem ke schopnostem a speciálním vzdělávacím potřebám žáků.

Vyučující na druhém stupni ZŠ kladli malý důraz na výraznější motivaci žáků v úvodu i průběhu vyučovacích hodin, preferovali tradiční styl výuky s dominantním postavením vyučujících a méně zařazovali činnostní prvky a skupinovou práci. Nevěnovali

dostatečnou pozornost vytváření a upevňování základních sociálních dovedností žáků, a to zejména ve výuce cizích jazyků.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina (ŠD)

Hodnocení personálních podmínek

Ve školním roce 2002/2003 má školní družina jedno oddělení, v průběhu konání inspekce v ní bylo zapsáno 27 žáků. Někteří žáci využívají možnosti nepravidelné docházky v odpoledních hodinách. Družina neorganizuje pro žáky žádný kroužek. Vychovatelka splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně promítá do její práce. Činnost školní družiny je vymezena celoročním plánem školní družiny, který je rozdělen do čtyř ročních období. Týdenní plán písemně vypracováván není.

Kontrolní činnost ve školní družině je v kompetenci ředitele školy, který ji však v tomto školním roce systematicky neprovádí, hospitační činnost dosud neprovedl.

Organizace školní družiny vychází ze samostatně zpracovaného *Řádu školní družiny*, který obsahuje organizační záležitosti chodu ŠD a pokyny k chování žáků v družině. Některá ustanovení daná metodickým pokynem k postavení, organizaci a činnosti školních družin zde nejsou zapracována (pitný režim, užívání dalších prostor školy, pravidla styku s rodiči). Vnitřní i vnější informační systém v rámci školy je funkční. ŠD se prezentuje rodičům i veřejnosti převážně svými výrobky.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

Hodnocení materiálně-technických podmínek činnosti ŠD

Oddělení ŠD je umístěno v samostatné místnosti určené pro její činnost. Místnost je dostatečně prostorná. Je vybavena kobercem, který je položen na polovině její plochy a je využíván při odpočinkové a rekreační činnosti. Žáci mají také k dispozici malé polštářky. Ve druhé polovině místnosti se nacházejí nepravidelně rozmístěné prostorné čtvercové stoly, kde žáci realizují zájmové činnosti a přípravu na vyučování. Družina je vybavena dostatečným množstvím stavebnic, her a dalšími pomůckami. Materiální vybavení je průběžně doplňováno na základě požadavků vychovatelky a dle finančních možností školy. ŠD odebírá časopisy pro děti *Dáda* a *Pusík*. Pro zájmové a odpočinkové činnosti škola využívá také další prostory – počítačovou učebnu (pravidelně jednou týdně), učebnu hudební výchovy, školní knihovnu, tělocvičnu a školní hřiště.

Materiálně-technické podmínky jsou vynikající.

Realizace činnosti školní družiny

ŠD organizačně navazuje svými činnostmi na realizovaný vzdělávací program školy. Povinná dokumentace vztahující se k činnosti ŠD je prokazatelně vedena.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Organizace pobytu dětí ve ŠD navazuje na organizaci vyučování a je aktuálně přizpůsobovaná potřebám a zájmům dětí (návaznost na dopravu a na účast dětí v kroužcích pořádaných školou). Provoz ŠD je pouze odpolední, prázdninový provoz není zabezpečován. Jednotlivé činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové a přípravu na vyučování vychovatelka

pravidelně zařazuje. Průběh těchto činností je negativně ovlivňován příchodem a odchodem žáků.

Odpočinkové činnosti probíhaly po obědě ve třídě, kdy žáci leželi na koberci a na polštářcích. Činnost byla promyšlená, vychovatelka žáky motivovala svým projevem a velice nápaditou dramaturgií, do které žáky postupně nenásilnou formou začleňovala. Rozvíjela tak osobnost žáků a jejich fantazii. Zájmová činnost byla zaměřena na podporu tvořivosti žáků, rozvoj pozorovacích schopností, komunikačních dovedností a soustředěnost. Tato činnost byla realizována jako kolektivní. Rekreační činnosti probíhaly v průběhu odpoledne na školním hřišti a v tělocvičně.

Vychovatelka po celou dobu hospitace respektovala osobnost žáků a snažila se o rozvoj jejich komunikace, tvořivosti a vedla je k hezkým vztahům mezi sebou. Žáci nebyli do žádných činností nuceni, se zájmem se do nich zapojovali, výjimečně volili náhradní program, který jim vychovatelka nabídla. Komunikace všech zúčastněných byla pěkná a bezkonfliktní.

Chod školní družiny má určitý řád. Organizaci činností měla vychovatelka vždy promyšlenou, ty se často střídaly, vychovatelka dbala na psychohygienické zásady. V době provozu školní družiny byl stanovený režim dne dodržován.

Škola poskytuje žákům účelné využití jejich volného času a zajišťuje jim pro tuto činnost vhodné podmínky. ŠD velice dobře slouží účelu, pro který byla zřízena.

Úroveň výchovně-vzdělávací činnosti ŠD byla vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Zřizovací listinou, která nemá číslo jednací a která byla schválena zastupitelstvem obce Lipov dne 10. 10. 2002, se škola stala příspěvkovou organizací obce. V posledním platném *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* č.j. S-21/99-01 ze dne 29. 6. 1999 s účinností od 1. 7. 1999 je škola uvedena ještě jako *zálohovaná organizace*.
- Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.
- **Výchovné poradenství**

Učitelka trvale pověřená funkcí výchovné poradkyně je t. č. na mateřské dovolené, od začátku školního roku ji zastupuje učitelka, která nemá pro výkon funkce potřebné vzdělání. Plán práce má vypracován a podle svých sil se snaží plnit úkoly, které z něho vyplývají. Svou činnost zaměřuje do oblastí volby povolání. Tato problematika je zapracována do obsahu některých předmětů, zejména rodinné výchovy v 9. ročníku, kterou výchovná poradkyně rovněž vyučuje. Sleduje termíny informačních akcí (veletrh vzdělávání, dny otevřených dveří) a poskytuje žákům potřebné materiály, pomáhá jim s výběrem dalšího uplatnění a s vyplněním přihlášek. Druhá oblast činnosti výchovné poradkyně se týká organizace pomoci žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Výchovná poradkyně eviduje záznamy z vyšetření, vede dokumentaci žáků se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU) a informuje o nich třídní učitele a vyučující. Závěry z vyšetření však nejsou respektovány, a to ani v případě doporučení k integraci. Individuální plány jsou sice zpracovány, avšak jsou velmi povrchní, neúplné a z velké části formální. Škola v tomto školním roce nenavrhla žádného žáka k integraci. Pokusy o nápravnou péči formou tzv. dyslektického kroužku situaci dlouhodobě neřeší, neboť nejsou vedeny speciálním pedagogem s odpovídajícím vzděláním. Oblast

prevence sociálně patologických jevů má na starost také výchovná poradkyně. Informace získávají žáci jednak ve výuce některých předmětů, jednak prostřednictvím nástěnky na chodbě. Chybí na ní však informace o důležitých telefonních číslech (linka bezpečí apod.), schránka důvěry ve škole rovněž umístěna není. Podle vyjádření výchovné poradkyně i podle vedené dokumentace nebyly ve škole v poslední době řešeny žádné závažnější problémy s chováním žáků, záškoláctvím ani šikanou. Výchovná poradkyně nemá vypsány konzultační hodiny, rodičům je k dispozici po telefonické domluvě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* příspěvkové organizace Obce Lipov, Lipov č.p. 182, PSČ 696 72, IČO: 00285056, zřízené dnem 10. 10. 2002 s názvem Základní škola Lipov, příspěvková organizace, bez čísla jednacího, s datem vydání 10. 10. 2002
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* č.j. S-21/99-01 ze dne 29. 6. 1999 s účinností od 1. 7. 1999, kde je škola uvedena ještě jako *zálohovaná organizace*.
3. *Přehled žáků se SPU 2002/2003*
4. *Výchovný poradce – plán práce*
5. Dokumentace výchovného poradenství
6. *Individuální výchovně vzdělávací plány integrovaných žáků* pro rok 2002/2003
7. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2002/2003
8. *Učební plán ZŠ Lipov* platný ve školním roce 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003
9. Úvazky učitelů ve školním roce 2002/2003
10. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině ve školním roce 2002/2003
11. Docházkový sešit využívaný ve školní družině pro školní rok 2002/2003
12. Dotazník pro vedoucího vychovatele školní družiny
13. Záznamový arch školního inspektora z tematické inspekce ve školních družinách vyplněný na Základní škole v Lipově
14. Dotazníky pro rodiče žáků školní družiny
15. *Řád školní družiny* platný ve školním roce 2002/2003
16. Zápisní lístky dětí přihlášených do školní družiny ve školním roce 2002/2003
17. *Plán činnosti školní družiny* na školní rok 2002/2003
18. Personální dokumentace učitelů působících ve škole ve školním roce 2002/2003 - pouze doklady o vzdělání
19. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd ve školním roce 2002/2003
20. Protokoly o konání opravných zkoušek
21. Podkladová dokumentace a hospitační záznamy ČŠI, dotazník pro ředitele před inspekcí
22. Tematické plány učitelů ve sledovaných předmětech na školní rok 2002/2003
23. *Zápisy z pedagogických rad* – školní rok 2002/2003
24. Vzorek žákovských knížek, sešitů a písemných prací žáků ve školním roce 2002/2003
25. *Vnitřní klasifikační řád ZŠ Lipov*, schválený pedagogickou radou dne 21. 1. 1999
26. *Organizační řád školy*
27. *Vnitřní řád ZŠ Lipov*

28. Vnitřní řád (režim školy) pro pedag. pracovníky, leden 2000
29. Vnitřní platový předpis zaměstnanců školy
30. Kniha úrazů
31. Evidence žáků pro školní rok 2002/2003
32. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
33. Inspekční zpráva č.j. 151 112/98-11006, signatura bo1cr104, ze dne 6. dubna 1998

ZÁVĚR

Personální zabezpečení výuky v základní škole umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program a její vedení se snaží o optimální využití odbornosti jednotlivých pedagogických pracovníků podle možností školy. Výuka cizích jazyků není vedena odborně a není jí věnována potřebná pozornost ani po stránce psychohygienické a materiální.

Ve srovnání se závěry poslední inspekce v dubnu 1998 se ve škole mnoho nezměnilo. Učební prostory sice k dispozici jsou, působí však opotřebovaně a zastarale. Také vybavení školním nábytkem a audiovizuální technikou vykázalo jen málo změn k lepšímu. Velmi vkusně a účelně je vybavena například sborovna pro první stupeň. Na škole je udržována čistota, ale uložení pomůcek v některých kabinetech (skladech) je chaotické. Inovace pomůcek a učebnicového fondu probíhá dle možností zřizovatele, jejich důsledné a efektivní využívání je však v moci vedení školy i jejích pracovníků.

Výuka na prvním stupni probíhala v souladu s učebními dokumenty. Byla pozitivně ovlivněna používáním běžných pomůcek a ve většině hodin vhodně zvolenými metodami. Ne vždy měli žáci vytvořen dostatečný prostor k rozvoji komunikačních dovedností. Vyučující nevěnovali dostatečnou pozornost žákům se specifickými vývojovými poruchami učení.

Na druhém stupni převažoval tradiční styl výuky, při němž nebyla věnována dostatečná pozornost rozvoji kompetencí žáků.

Výchovně vzdělávací práce ŠD je na vynikající úrovni. Jednotlivé činnosti se nenásilnou formou prolínaly a navazovaly na sebe. Žáci se do nich aktivně zapojovali. ŠD navštěvují i žáci s nepravidelnou docházkou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Klár	Pavel Klár, v.r.
Členové týmu	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	Helena Kneselová, v.r.
	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík, v.r.

V Brně dne 23. května 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. 6. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PhDr. Luděk Mikáč, ředitel školy	Luděk Mikáč, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jm kraje, vedoucí odboru školství RNDr. Miloš Šifalda Žerotínovo nám. 3/5 602 00 Brno	19. 6. 2003	745/2003
Zřizovatel Obec Lipov, okres Hodonín Lipov č. p. 182; PSČ 696 72	19. 6. 2003	746/2003
Rada školy	Není zřízena	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány